Wilgendeal: de hele keten maakt een schaalstap

december 2025

Urgentie voor een wilgendeal in december 2025

- Tekort aan **Nederlands geteeld wilgenhout** voor gepland werk (zinkstukken, oeverbeschoeiing) vanaf 2027.
- **Inspanningsverplichting** voor KRW doelstellingen. Op zoek naar een maatregel waarbij óók perspectief georganiseerd wordt voor veehouders.
- Toenemende **verontwaardiging** over microplastics en pfas in de bodem door toepassing geotextielen. Wilgenhout vervangt dit geotextiel grotendeels in de GWW (terug naar vroeger).
- Producten van wilgenhout passen in een **circulaire economie** (biobased, koolstofopslag, natuurinclusief). Toewerken naar een 100% circulaire economie is de Nederlandse strategie om in 2050 aan het klimaatakkoord van Parijs te voldoen.

Building Balance

Huidige situatie (2025)

- **Verwerkers van wilgenproducten** hebben overcapaciteit in de verwerking (Van Schaik, Van Aalsburg, Van Zuijlen, GKB Groep).
- **Grondprijzen zijn hoog,** de verwachting is dat dit niet minder wordt.
- **Interesse** van waterschappen en afnemers van wilgenproducten om voor de langere termijn zich te committeren aan toepassing van producten van wilgenhout.
- **Plaatmateriaal** voor op de buitengevel ontwikkeld van wilgen snoeihout (Beyond Wood).
- Decennialange **ervaring** in Nederland met maken van klassieke zinkstukken en oeverbeschoeiing van wilgenhout.

Building Balance

Producten van wilgenhout

Klassieke zinkstukken

Oeverbeschoeiing

Zinkstuk met jutedoek

Legakker

Gevelplaten van wilgenhout

Voorstel wilgendeal: de hele keten maakt een schaalstap

De **opdrachtgevers** committeren zich voor afname van producten van 30.000 kuub wilgenhout voor de komende jaren op voorwaarde dat het hout uit Nederlandse grienden komt.

- Opdrachtgevers spreken uit om meer km wilgenoevers toe te passen
- Nationaal Groeifonds en Provincie Utrecht staat garant voor de opkoop van koolstofcredits
- Vier bouwers nemen het resthout af in de vorm van plaatmateriaal van Beyond Wood als buitengevelmateriaal.
- Havenbedrijven en Rijkswaterstaat faseren geotextiel uit in het voordeel van klassieke zinkstukken.

De **telers en verwerkers** maken afspraken over groei en verwerking van de grienden. Oa verdeling van de inkomsten uit koolstofcertificaten.

Building Balance

Proces zet in op aanplant (korte termijn) en goed organiseren van de teelt en de keten (langere termijn)

Winter 25/26

- Kennismakingen met collectieven
- Gesprekken met TBO's
- LEADER aanvraag opgestuurd, 16 maart (ovv enthousiaste telers in Hollandse plassen)

Voorjaar 2026

- Wilgendeal gepland
- Plan voor telerscoöperatie gemaakt
- Wilgenteelt ondergebracht in RIA en Fieldlab Groene Hart

Vanaf zomer 2026

- Verankering wilgenteelt in ANLB 2027 organiseren
- Telerscoöperatie oprichten

Resultaat in 2026:

- 20 grondeigenaren committeren zich in 2026 voor aanleg grienden.
  - Havenbedrijf Rdam
  - TBO's en landgoedeigenaren
  - RWS uiterwaarden
  - Ontwikkelconsortium Rijnenburg (onder windmolens)
- Van Schaik en Van Aalsburg committeren zich aan samenwerking met een op te richten telerscoöperatie
- Provincie Utrecht neemt de carbon credits af van de gehele keten

Resultaat lange termijn:

- Oprichting telerscoöperatie met de eerste telers
- Verankering van wilgenteelt in ANLB en GLB
- Bossubsidies en boswet. SNL subsidie Verduidelijking

Building Balance

Biodiversiteitseffecten nader toegelicht

Zowel de cultuurhistorische als de machinaal beheerde grienden van Van Aalsburg blijken de biodiversiteit te verhogen in een verder eentonige en soortenarme productiegrasland. Vooral in deze agrarische omgeving is de meerwaarde van een griendperceel voor veel plant- en diersoorten groot als leefgebied, stapsteen of wijkplaats.

De grienden bieden met name kansen voor een verscheidenheid aan planten-, insecten- en vogelsoorten en dragen bij aan het behoud van ecologische diversiteit in een verder soortenarme omgeving, wat essentieel is voor een gezond en veerkrachtig ecosysteem. Het behouden en beheren van deze grienden is daarom van belang om hun positieve impact op de biodiversiteit te waarborgen.

*Conclusie uit rapport "*Resultaten biodiversiteitsonderzoek griendpercelen Van Aalsburg" TAUW, november 2024.

Building Balance

de waargenomen plantensoorten. Linksboven: koekoeksbloem. Rechtsboven: bitterzoet. Rechtsonder: engelswortel

Figuur 4.5 Greep uit de waargenomen insectensoorten. Linksboven: oranjetipje. Rechtsboven: hommelreus. Linksonder: fraaie schijnbok. Rechtsonder: gewoon knuppeltje

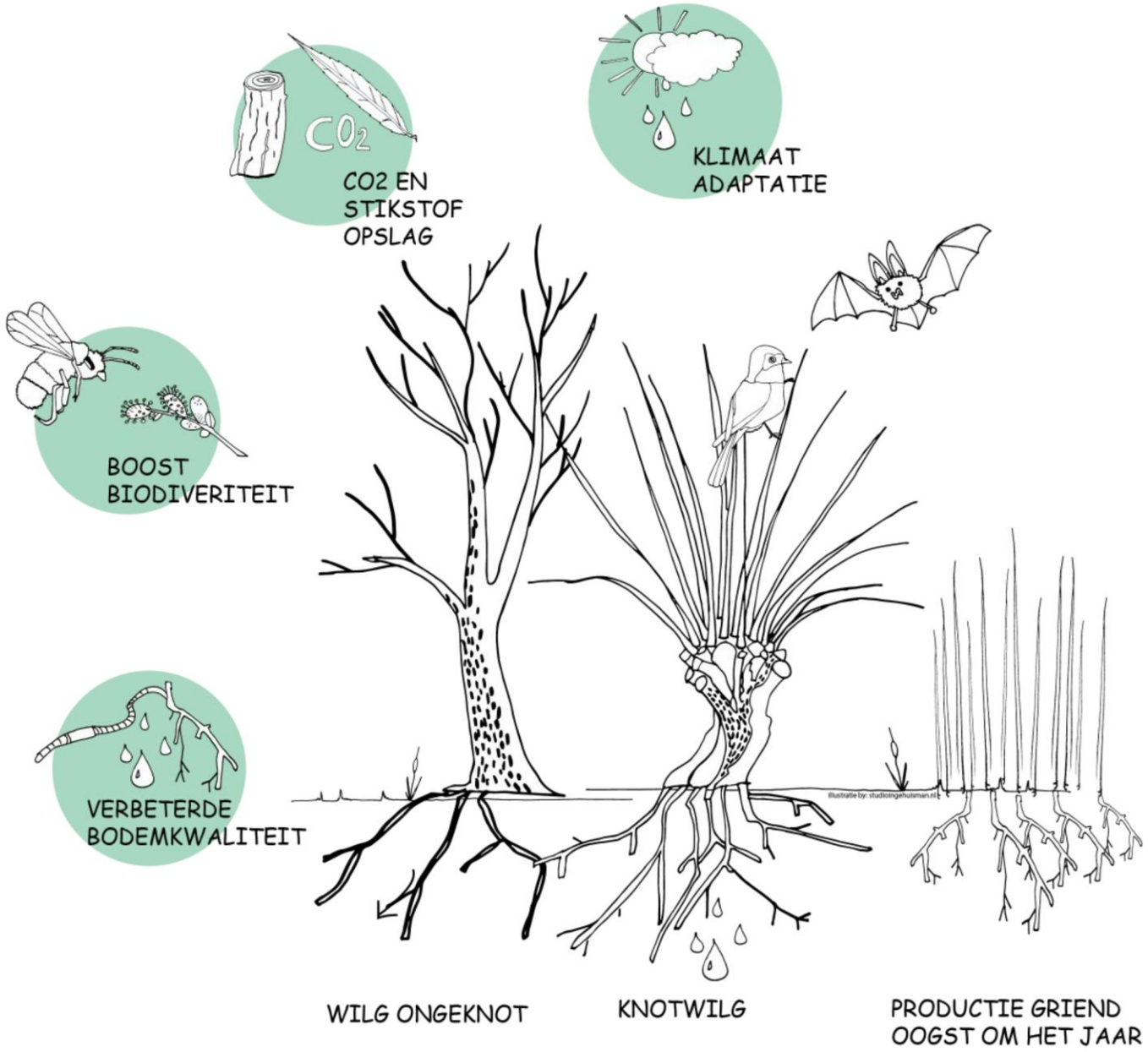
CO2 EN
STIKSTOF
OPSLAG
KLIMAAT
ADAPTATIE
BOOST
BIODIVERITEIT
VERBETERDE
BODEMKWALITEIT
WILG ONGEKNOT
KNOTWILG
PRODUCTIE GRIEND
OOGST OM HET JAAR

Wilgenteelt; waardepropositie

Aanvangsinvestering

- Grondbewerking € 300
- Planten (incl stekken) € 10.000

Periodieke Kosten (per 2 jaar)

- Gewasverzorging € 850
- Oogst € 4.500

Verwijderen opstand € 3.000

Opbrengsten

- Gewas € 7.500 / 2 jaar
- Carbon credits € 2.000 / 2 jaar

Subsidies

- Subsidie nieuwe teelten
  (€ 900/ha voor 4 jaar)
- GLB > € 200/ha
- Groen/blauwe diensten?
- Vergoeding in aanplantkosten?

Building Balance

Mogelijkheden voor grondeigenaren

1. Grond pachten aan Van Schaik of Van Aalsburg

20-jarig contract, aanplant, beheer, onderhoud en oogst wordt door hen geregeld.

Vanaf 2 hectare

1500 euro per jaar per hectare.

Subsidie mogelijk van €900 per hectare per jaar tot 2030 in Provincie Utrecht.

GLB inkomsten

teba@vanschaiksalix.nl
robert.w.pol@vanaalsburg.com

2. Maatwerk contract

In gesprek met Van Schaik of Van Aalsburg voor maatwerk over wie aanplant, beheert, oogst en het hout verkoopt.

Subsidie mogelijk van €900 per hectare per jaar tot 2030 in Provincie Utrecht

GLB inkomsten

teba@vanschaiksalix.nl
robert.w.pol@vanaalsburg.com

3. Samen nieuwe vorm vinden

Max 10 agrariërs leggen een kleinere griend (0,5 ha) aan in het Groene Hart.

Vragen: Hoe past het griend in het open landschap, wat zijn de effecten op het vee van wilg als voederhaag en hoe organiseren we de oogstcycli tbv de insectenpopulatie?

nienke@buildingbalance.eu

Building Balance

Wilg

Meerjarig gewas	10 - 20 jaar
Oogstcycli	1 keer per 2/3 jaar
Opbrengst (tijdens oogst)	250-300 m3 (*afh. van cycli en plantdichtheid)*
Prijs per m3 (na oogst)	€ 30-35/m3
Investeringen	Aanplant € 8.000 tot € 12.500,-
CO2-opname	30-40 ton per ha/per oogst
Grondsoort	Klei en veen
Bemesting	50-75 kg N/h/j, kan ook zonder
Onkruidbestrijding	Eerste jaar, kan ook zonder
Waterbehoefte	600-700mm

Wilgendeal – doe je ook mee?

Neem voor meer informatie of introductie bij genoemde partijen contact op met Nienke Binnendijk nienke@buildingbalance.eu 0647826247